

2003-10-15

OSEVNÍ POSTUPY – způsob osevu půdy v prostoru a čase.

Klasický osevní postup = střídání

Např.:

1. Jetel	}	čtyřhoný osevní postup
2. Pšenice ozimá		
3. Brambory		
4. Ječmen jarní Δ		

100 ha:

2003		2004		2005	
1	2	2	3	3	4
3	4	4	1	1	2

Monokultura – opakované pěstování jedné jednoleté plodiny na stejném pozemku.

Monokulturní plodina – kukuřice (jediná snáší opakované pěstování na stejném pozemku, ostatní je vhodné střídat)

VÝHODNĚJŠÍ je střídání:

- zamezení chorobám a škůdcům
- posklizňové zbytky => u některých plodin hnojivo
- některé plevely jen u vybraných plodin

Účinky plodin na půdu:

Ü **negativní** – okopaniny

Ü **pozitivní** – jeteloviny, obilniny

Tabulka agrotechnických lhůt hlavních zemědělských plodin (na [www](http://www.mlsk.cz))

K tvorbě osevního postupu nutno znát:

Ü termíny setí (sázení), vegetace a sklizně

Ü nároky plodin na předplodinu

Ü meziploidy

Meziploidy – pěstují se po dřívější sklizně – např. ozim sklídíme na jaře, do podzimu na poli pěstujeme meziploidy – v osevních postupech se píše do rámečku:

1. jetel	hořčice
2. pšenice ozimá	
3. brambory	
4. ječmen jarní	

Předplodiny:

Obiloviny – plodiny zhoršující (odčerpávají velké množství živin, posklizňové zbytky horší kvality)

Ü **Pšenice ozimá** – nejznámější a nejnějnější.

Po víceletých pícninách = jetelovinách (vojtěška, jetel), luskovinách, řepce ozimé, včas sklizených okopaninách

Ü **Ječmen jarní** – méně náročný než pšenice, vyžaduje určité předplodiny

Po okopaninách – brambory, cukrovka, případně kukuřice, NE po víceletých pícninách (ječmen na slad, ten by byl nekvalitní kvůli chemickému složení)

Ü **Ječmen ozimý** – méně náročný než ječmen jarní, z obilovin nejdříve sklizený

Po okopaninách i obilovinách, po něm vhodná řepka

Okopaniny – plodiny zlepšující, protože jsou organicky hnojeny – střídat zlepšující a zhoršující plodiny

Ü **Brambory** – 4 letý odstup (kvůli škůdcům) = koncentrace 25 %

Ü **Cukrovka** – 4 letý odstup (kvůli škůdcům) = koncentrace 25 %

Ü **Kukuřice** – snáší monokulturu

Olejní:

Ü **Řepka ozimá** – zlepšující plodina (posklizňové zbytky + organické hnojení, po plodinách, které brzo opouští pole – ječmen ozimý, brambory ranné, jeteloviny, kmín, jarní směsky na píci
Maximální koncentrace 25 % => maximálně 1x za 4 roky! (jinak cca 11,5 %)

Ü **Slunečnice** – nenáročná na předplodinu, většinou mezi obiloviny, 6letý odstup

Ü **Mák** – pro technický olej, náročný na včasné živiny – po bramborách, cukrovce, i po obilovině (více hnojené a málo zaplevelené)

Víceleté pícniny – zlepšující plodiny (posklizňové zbytky, čerpají vzdušný dusík, působí proti některým škůdcům, omezují přítomnost některých jednoletých plevelů. Většinou začínají osevní postup.

Luskoviny – hrách, fazole, soja (bobovité) – zlepšující plodiny => dusík na vzduch – většinou mezi 2 obiloviny, cca 4letý odstup.

Značky používané v osevních postupech:

Organické hnojení:

X	nízká dávka hnoje (< 25 t/ha) – kukuřice, řepka, brambory
XX	střední dávka hnoje (25 – 35 t/ha)
XXX	vysoká dávka hnoje (> 35 t/ha) – okopaniny, zelenina
Ks	kejda skotu
Kp	kejda prasat
M	močůvka
⊗	kompost

Ostatní značky:

O	vápnění		
Δ	podsev		
MZ	meziplodina	ZH	na zelené hnojení
		KR	krmná
SH	smíšený hon		

Podsev: jeteloviny

Např. ječmen = krycí plodina:

- Ü Jetel + ječmen jarní – seje se zároveň
- Ü Ječmen se sklídí po 1. roce a zbývá jetel
- Ü Jetel přezimuje a ve 2. roce doroste (vojtěška 3 roky)

Vhodné krycí plodiny:

- Ü Plodiny na pícní účely, např.:
 - oves na zeleno nebo na senáž
 - bob na zeleno
 - LOS na zeleno (luskoobilná směska)
 - Ječmen jarní na zeleno
 - Intermediální hrách nebo peluška
- Ü Porosty obilovin na zrno – ječmen jarní a oves

SESTAVENÍ OP:

1.

Zadání:

žito
oves
pšenice ozimá
jetel
brambory polorané
smíšený hon – kukuřice na siláž a ječmen jarní

Vypracování:

1. jetel
2. pšenice ozimá
3. brambory polorané XX
4. žito
5. smíšený hon
6. oves Δ

2.

Zadání:

20 % vojtěška (2 užitkové roky)
20 % pšenice ozimá
20 % cukrovka
20 % ječmen jarní
10 % luskoobilná směs – LOS
10 % smíšený hon – luskoobilná směs, ozimá řepka a poloranné brambory

Vypracování:

1. vojtěška
2. vojtěška
3. pšenice ozimá
4. cukrovka XX
5. ječmen jarní
6. smíšený hon
7. pšenice ozimá
8. cukrovka
9. ječmen jarní
10. LOS Δ vojtěška